

Vízkereszt ünnepe utáni negyedik vasárnap

Dicsőült helyeken, mennyei paradicsomban (EÉ 50)

E heti énekünk a 17. század első felébe visz minket, abba az időbe, amikor a reformáció kezdeti fellendülése után a Dunántúlon is megerősödik az ellenreformáció, és a protestáns tanítás két ága is egyre inkább szembekerül egymással.

Az ének szerzője *Kanizsai Pálfi János* (1584 k. – 1641), akitől még egy éneket közöl énekeskönyvünk: *Ne szállj perbe énvelem* (EÉ 412). Dunántúli városokban végzett tanulmányai után Németországban képezte magát tovább, majd Komáromban és Somorján volt tanító, iskolarektor. Pápán és Németújváron (ma Güssing) lelkészi munkát végzett.

A felekezetek közötti feszültségek közelről érintették, hiszen Németújvárról a város főura, a rekatolizált *Batthyány Ádám* távolította el. Vitairataiból, levelezéséből – amely a kor egyik fontos dokumentuma – az is kiderül, hogy az úrvacsora értelmezésével kapcsolatban a lutheránusokkal is szembekerült. Fontos az egyházszerzői tevékenysége. Pápai lelkészként ő hívta életre hazánk első presbitériumát. Azzal, hogy a lelkészek mellett világi testület is részt kapott a gyülekezet ügyeinek intézésében, hozzájárult a gyülekezetek túlélésének biztosításához a gyászévtizedben.

Mindezek után azt gondolhatnánk, hogy tevékenysége a református felekezetre korlátozódott. Éneke azonban felekezeti határoktól függetlenül széles körben elterjedt már akkoriban. A protestánsok mellett katolikus és unitárius gyűjteményekben is megtalálható. Sőt fontos megjegyeznünk, hogy hosszú időn keresztül a legszélesebb körben ismert énekek közé tartozott. Bár a katolikus énekeskönyvek a 18. század óta nem idézik, Erdélyben a szájhagyomány útján tovább élt ebben a felekezetben is.

Kanizsai Pálfi János éneke a magyarországi zsoltárparafrázisok szép példája. Szerzője a 148. zsoltár alapján írta szövegét. Aki figyelmesen olvassa a zsoltárt és az éneket, határozott irányt fedezhet fel benne. A mennyei karban hangzó istendicséret után az egész teremtettségnek, élettelen és élő világnak Istent magasztaló énekét idézi meg számunkra, és ezek után említi az ember, az egyház, kicsik és nagyok énekét. A mennyből így vezet a földre, a világmindenségből az egyes emberhez. Isten dicsőítésének lehető legtágabb perspektíváját nyitja meg ezzel számunkra.

Finta Gergely